

Så sparar vi till barnen 2024

En rapport från Länsförsäkringar

Länsförsäkringars privatekonom sammanfattar rapporten

I år sparar den genomsnittlige föräldern 597 kronor per månad och barn. Det är en ökning jämfört med förra året då beloppet uppgick till 521 kronor. Ökningen beror på att fler höginkomsttagare sparar större belopp, som kan kontrasteras med att sparbeloppen minskat bland låginkomsttagare. Bland höginkomsttagare uppgår sparandet till 675 kronor medan snittbeloppet uppgår till 375 kronor bland låginkomsttagare i år.

Polariserad bild kring sparandet till barn

Samtidigt kan vi se att många föräldrar, särskilt med lägre inkomster, har dragit ned på sparandet till barnen. I år svarar 14 procent att de minskat sitt sparande till barnen till följd av det pågående ekonomiska läget, en ökning från 2023 då andelen var 9 procent. Två grupper sticker ut och det är ensamstående samt föräldrar med låg inkomst. Bland dessa grupper uppgår 22 respektive 36 procent att de under året tvingats dra ned på sparandet till barnen.

Vi har således två tydliga trender där höginkomsttagare bibehåller sparandet till barnen och ökar beloppen samtidigt som familjer med lägre inkomster är mer återhållsamma – höga räntekostnader, dyrare mat och i allmänhet större levnadsomkostnader har dränerat många föräldrars plånböcker under det senaste året och särskilt bland de med redan tidigare svagare ekonomi.

På sikt innebär skillnaderna att barn till höginkomsttagare får ett större sparat kapital. Bland höginkomsttagare har 37 procent av barnen mer än 100 000 kronor i sparkapital. Motsvarande andel bland barn till låginkomsttagare är 5 procent.

Många sparar regelbundet

Bland de föräldrar som aktivt sparar till sina barn är det 68 procent som regelbundet överför pengar varje månad. Var femte förälder (19 procent) sätter in pengar när ekonomin tillåter det.

En bekymmersam trend är att var tionde förälder har tagit av sina barns sparande utan att återbetala det, vilket är en påtaglig ökning från föregående år då siffran låg på 4 procent. Denna ökning är mest märkbar bland ensamstående föräldrar och för-

äldrar med låg inkomst, där nästan var femte ensamstående förälder (18 procent) och nästan var tredje förälder med låg inkomst (28 procent) anger att de har tagit pengar från sina barn utan att sätta tillbaka summan.

Var åttonde sparar inte

Andelen föräldrar som inte sparar till sina barn uppgår till 13 procent, vilket i stort är samma nivå som föregående år. Föräldrar med låg inkomst sticker ut bland de som inte sparar. I den gruppen anger 19 procent att de inte sätter av någonting till barnens sparande. Bland ensamstående föräldrar är det också vanligare att inte lägga undan pengar till barnens framtid (18 procent).

I årets undersökning uppgår 39 procent av föräldrarna som inte sparar till sina barn att de behöver pengarna till annat. Det är en ökning från föregående år då den siffran låg på 30 procent.

Många pratar ekonomi med barnen

I år har cirka 70 procent av alla barnföräldrar haft samtal med sina barn om hur det ekonomiska läget kan påverka familjens ekonomi. Förra året uppgick andelen till 56 procent. Även om dialogen är mest utbredd bland föräldrar till tonåringar, där hela 79 procent har diskuterat ämnet, visar det sig att nästan hälften (47 procent) av alla föräldrar med barn mellan 6–8 år har tagit initiativet till detta viktiga samtal.

För att klara av den ekonomiska balansen uppgår föräldrarna att de främst minskat på utgifter som restaurangbesök och fika (22 procent), bio och lekland (17 procent), samt resor (17 procent).

” Vi har två tydliga trender där höginkomsttagare har ökat sitt sparande till barnen samtidigt som familjer med lägre inkomster är mer återhållsamma.

Stefan Westerberg
Privatekonom på Länsförsäkringar

KONTAKT

Stefan Westerberg
Privatekonom på Länsförsäkringar
073 968 30 44
stefan.westerberg@lansforsakringar.se

Rapporten i siffror

597 kronor

sparar föräldrar i genomsnitt per månad och per barn.

*375 kronor bland låginkomsttagare.
675 kronor bland höginkomsttagare.*

14% (var sjunde)

har dragit ned på sparandet i år på grund av det rådande ekonomiska läget.

*36 procent bland låginkomsttagare.
4 procent bland höginkomsttagare.*

39%

av de som inte sparar till sitt barn svarar att det beror på att pengarna behövs till annat eller att de inte har råd att spara.

68%

av alla föräldrar sätter regelbundet av pengar till barnen varje månad. De vanligaste sparformerna är

Fonder 72%
Bankkonto 45%
Direktägda aktier 16%

13%

sparar inte alls till sina barn.

*19 procent bland låginkomsttagare.
10 procent bland höginkomsttagare.*

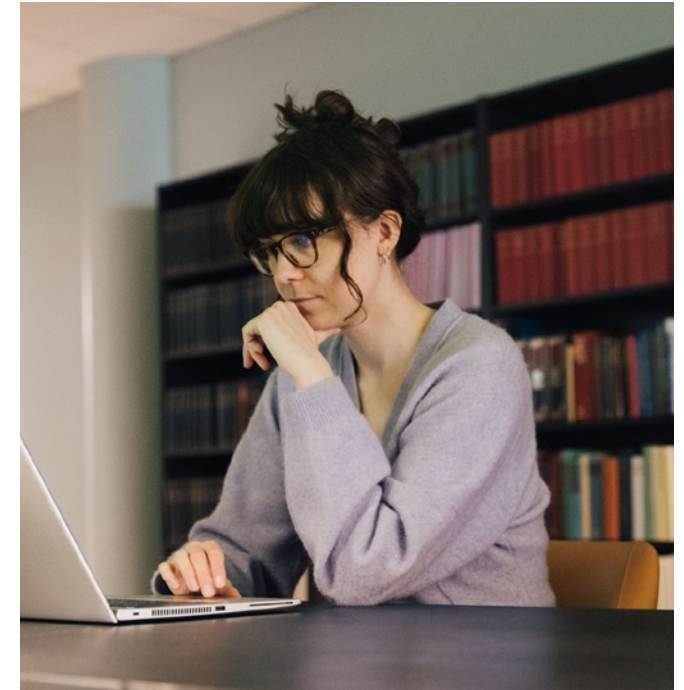
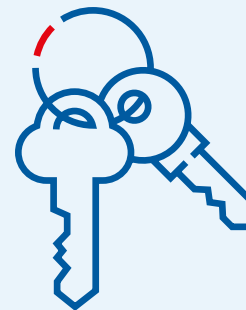
69%

av föräldrarna har haft samtal med sina barn om hur det rådande ekonomiska läget har påverkat familjens ekonomi.

10%

har tagit av barnens pengar utan att återbetala det.

Att spara till bostaden är det populäraste sparmålet

OM UNDERSÖKNINGEN

- Undersökningen genomfördes av Verian (före detta Kantar Public) på uppdrag av Länsförsäkringar den 31 januari–6 februari 2024.
- Undersökningen genomfördes online via Sifopanel.
- 1 000 individer från 18–79 år, med ett eller flera hemmaboende barn under 18 år, har svarat på frågorna.
- Sifopanel en består av slumpmässigt rekryterade individer från ett riksrepresentativt urval avseende kön, ålder och region. Det finns ingen möjlighet att själv gå med i Sifopanelen. De som deltagit i undersökningen har blivit slumpmässigt utvalda.

I analysen definieras höginkomsttagare av familjer med en månatlig bruttoinkomst på minst 84 000 kronor. Låginkomsttagare avser familjer med en månatlig bruttoinkomst på högst 35 000 kronor.

Hur mycket föräldrar sparar till barnen påverkas av inkomst och familjesituation

I år sparar den genomsnittlige föräldern 597 kronor per månad och barn. Det är en ökning jämfört med förra året då beloppet uppgick till 521 kronor. Ökningen beror på att fler höginkomsttagare sparar större belopp, som kan kontrasteras med att sparbeloppen minskat bland låginkomsttagare.

Bland höginkomsttagare uppgår sparandet till barnen till 675 kronor medan snittbeloppet uppgår till 375 kronor bland låginkomsttagare i år.

På sikt innebär skillnaderna att barn till höginkomsttagare får ett större sparad kapital. Bland höginkomsttagare är det 37 procent av barnen som har mer än 100 000 kronor i sparkapital. Motsvarande siffra bland barn till låginkomsttagare är 5 procent.

Hur mycket föräldrar sparar till sina barn beror också på familjesituationen. Barn till ensamstående föräldrar har mindre pengar sparade än barn till sammanboende par.

Undersökningen visar att de flesta föräldrar (68 procent) sparar regelbundet till sina barn. Därtill väljer var femte förälder (19 procent) att sätta in pengar då och då, när ekonomin tillåter det.

STEFANS KOMMENTAR

” Det är lätt att glömma att bostäder och körkort generellt sett blir dyrare med tiden och att man varje år bör justera sparandet uppåt för att behålla köpkraften. Det är också viktigt att fundera över syftet med sparandet. Vet man mer om slutmålet är det lättare att bryta ner det i ett rimligt månadssparande

Sparar du till dina barn?

%	2024	2023
Ja, regelbundet	68	72
Ja, då och då	19	14
Nej	13	13
Vill ej uppge	1	1

Hur mycket pengar sparar till barnen?

Genomsnittligt sparande per barn och månad, kr	2024	2023
Låginkomsttagare	375	383
Höginkomsttagare	675	629
Ensamstående	472	435
Sammanboende	618	534
Alla	597	521

Så mycket sparar i genomsnitt per månad till varje barn

kr	2024	2023	2021	2018	2016	2015	2014	2012	2007	2005
	597	521	544	575	500	452	515	498	432	414

På vilket eller vilka sätt sparar du till dina barn?

%	2024	2023
Jag sätter in pengar, som inte är barnbidraget, varje månad	62	64
Jag sätter in när barnet får pengar i present eller gåva	37	34
Jag sätter in barnbidraget	25	22
Jag sätter in pengar när jag har råd eller möjlighet	19	17
Annat, tveksamt eller vet ej	3	4

Dyrtider slår mot sparandet

I år har 14 procent minskat sitt sparande till följd av det pågående ekonomiska läget, en ökning från 2023 då andelen var 9 procent. Två grupper sticker ut och det är ensamstående och föräldrar med låg inkomst. I dessa grupper uppger 22 respektive 36 procent att de under året tvingats dra ned på sparandet till barnen.

Andelen föräldrar som inte sparar till sina barn ligger på i stort sett på samma nivå som föregående år, vilket är 13 procent.

Föräldrar med låg inkomst sticker ut bland dem som inte sparar. I den gruppen anger 19 procent att de inte sätter av en krona till barnens sparande. Bland ensamstående föräldrar är det också vanligare att inte lägga undan pengar till barnens framtid (18 procent).

I årets undersökning uppger 39 procent av föräldrarna som inte sparar till sina barn att de behöver pengarna till annat. Det är en ökning från föregående år då den siffran låg på 30 procent.

En bekymmersam trend är att var tionde förälder har tagit av sina barns sparande utan att återbetala det, vilket är en påtaglig ökning från föregående år då siffran låg på 4 procent. Denna ökning är mest märkbar bland ensamstående föräldrar och föräldrar med låg inkomst, där nästan var tredje förälder med låg inkomst (28 procent) och var femte ensamstående förälder (18 procent) anger att de har tagit pengar från sina barn utan att sätta tillbaka pengarna.

STEFANS KOMMENTAR

” Många barnfamiljer har en jobbig ekonomisk tillvaro just nu. Det är fullt förståeligt att mer pengar går till de vardagliga utgifterna och mindre till barnens sparande. Om det är möjligt, dra hellre ner på sparandets storlek än ta bort det helt. Det är lätt att glömma att lägga tillbaka den månatliga dragningen när ekonomin förbättras.

Har du ändrat sparandet till barnen det senaste året?

%	2024	2023
Jag har ökat barnets sparande till följd av det rådande ekonomiska läget	3	2
Jag har minskat barnets sparande till följd av det rådande ekonomiska läget	14	9
Nej, barnets sparande har inte påverkats av det rådande ekonomiska läget	81	89
Tveksam, vet ej	2	0

Andel som minskat barnets sparande till följd av det rådande ekonomiska läget

%	2024
Låginkomsttagare	36
Höginkomsttagare	4
Ensamstående	22
Sammanboende	13
Alla	14

Har du någon gång lånat eller tagit pengar från ditt barns sparande för att finansiera en annan utgift?

%	2024	2023
Ja, jag har lånat pengar och satt tillbaka summan	10	11
Ja, det har hänt att jag tagit ut pengar utan att sätta tillbaka summan	10	4
Nej, det har jag aldrig gjort	78	85
Vill ej uppge	1	1

Andel som inte sparar till barnen

%	2024	2023	2022	2021	2018	2016	2015	2014	2012	2007
	13	14	9	15	13	15	14	21	20	21
%	2024									
Låginkomsttagare	19									
Höginkomsttagare	10									
Ensamstående	18									
Sammanboende	12									
Alla	13									

Varför sparar du inte till barnen?

%	2024	2023
Jag behöver pengarna till annat	39	30
Jag har tänkt göra det men inte hunnit med det ännu	18	21
Jag har sparat tidigare men nu har jag inte råd	18	18
Annat	24	30
Vet ej	7	7

Vilka av barnens utgifter har du dragit ner mest på det senaste året?

%	2024
Har inte dragit ner på barnens utgifter	56
Kläder, skor och accessoarer	13
Livsmedel	5
Presenter till jul och födelsedag	8
Sport- och fritidsaktiviteter	7
Andra nöjesaktiviteter som exempelvis bio och lekland	17
Resor	17
Restaurangbesök och fika	22
Streamingtjänster och andra digitala abonnemang	7
Försäkringar	2

Ekonomisk kompetens den bästa gåvan

I år har fler föräldrar haft samtal med sina barn om hur det ekonomiska läget kan påverka familjens ekonomi. I år var det 69 procent som svarade ja på den frågan, att jämföra med 54 procent i fjol.

Har ni pratat med barnen om hur det rådande ekonomiska läget kan ha påverkat familjens ekonomi?

%	2024	2023
Ja	69	56
Vi ska göra det, men har inte gjort det än	3	3
Nej, barnet är för litet för att förstå	5	23
Nej, vi vill inte göra barnet oroligt genom att prata om ekonomi	4	2
Nej, vi pratar aldrig om ekonomi med barnet	0	3
Nej, hushållets ekonomi inte påverkas av det ekonomiska läget	14	10
Tveksam, vet ej	4	2

STEFANS KOMMENTAR

” Det är viktigt att ge barnen ett ekonomiskt självförtroende och lite vardagskunskap om pengars värde och vikten av att spara för sämre tider eller ett förutbestämt mål. Involvera barnet i vardagsekonomiska beslut så långt det går. Ta upp frågan i situationer där det ändå handlar om pengar, när ni ska köpa en present eller lördagsgodis. Då har du en naturlig ingång till ekonomi som gör det lättare att förstå för barnet

En bra ingång till att prata om pengars värde är genom att ge barnet vecko- och månadspeng. Att lära barnen att ta ekonomiskt ansvar i en ung ålder är något som de kommer att ha stor fördel av när de kommer ut i vuxenlivet. I den tuffare ekonomiska tid som just nu råder kan det vara extra viktigt att prata om att man ibland behöver prioritera, något som resultatet av undersökningen visar att många vuxna verkar ha tagit fasta på.

Syftet med att spara till barnen

Målet för många föräldrars sparande till barnen är inte sällan en framtida kontantinsats för bostadsköp. I förra årets undersökning från 2023 uppgav över hälften (51 procent) av föräldrarna att bostaden är det främsta sparmålet. Det är ett resultat som varit gällande under flera års tid.

Kvadratmeterpriserna på bostäder varierar avsevärt mellan olika städer och därmed är det också stor skillnad mellan hur mycket föräldrar behöver spara varje månad för att det ska täcka insatsen. Enligt en uträkning Länsförsäkringar genomfört räcker det med ett belopp runt 700 kronor i månatligt sparande för att täcka kontantinsatsen för en nyfödd som ska flytta hemifrån om 18 år (undantaget Stockholm).

Många föräldrar kanske frågar sig när det är dags att sluta spara och när det är dags för barnen att få ett eget ansvar för pengarna som föräldrarna har sparat ihop. De flesta verkar tycka att pengarna ska gå till någonting speciellt medan nästan lika många anser att barnen är mogna att hantera pengarna när de fyller 18 år.

STEFANS KOMMENTAR

” Det kan vara klokt att fastställa syftet med sparkapitalet den dagen man börjar spara. Sparbeloppen och tids-horizonten skiljer sig väsentligt beroende på om man sparar till en kontantinsats eller en språkresa. Det påverkar också i sin tur hur mycket risk du kan eller bör ta i ditt sparande.

Fundera en extra gång kring vilket namn du sparar i. Sparar du i barnets namn blir pengarna tillgängliga för barnet på 18-årsdagen, och bara du kan avgöra om du tycker det är lämpligt. Sparar du i eget namn kan du bestämma över kapitalet, både hur det används och när du ska ge det till barnet.

Vad är ditt främsta syfte med sparandet?

%	2023
Bostad	51
Körkort	34
Studier	24
Tillfälliga stora utgifter (till exempel språkresor, ny mobiltelefon)	11
Inget bestämt syfte	37
Vet ej	2

När anser du att det är rimligt att barnet ska få eget ansvar för de pengar ni sparat ihop till det?

%	2023
När pengarna går till någonting större, inte till daglig konsumtion (till exempel körkort, studier eller bostad)	46
När barnet fyller 18 år	40
När barnet flyttar hemifrån	23
När barnet börjar studera på högskola eller universitet	14
När barnet börjat arbeta och tjänar egna pengar	10
Vet ej	9

Med en långsiktigt sparande till barnen sänks trösklarna till bostadsmarknaden.

RÄKNEEXEMPEL: MÅNADSSPARANDE

För den som sparar 500 kronor per månad med en genomsnittlig avkastning på 6 procent kan efter 20 år plocka ut 226 719 kronor. Den som i stället sparar 1 000 kronor under samma period och med samma avkastning, kan plocka ut 453 438 kronor

STEFANS KOMMENTAR

” När det kommer till ett långsiktigt sparande som kanske sträcker sig över 18 år finns det många fördelar med ett regelbundet sparande. När du månadssparar i fonder så köper du andelar både när kursen är lägre och högre. När kursen är lägre kostar andelarna mindre, vilket gör att du får fler andelar för samma summa. Omvänt gäller om kursen går upp. Genom det automatiska månadssparandet slipper du fundera på om det är rätt tid att köpa eller inte.

Ett bra sätt att spara regelbundet är att ha en stående överföring från ditt lönekonto. På så vis glömmor du inte bort att göra dina insättningar. Allt sköter sig självt och du kan tryggt veta att ditt sparande faktiskt blir av.

Tips!

När du ska spara till barn behöver du fatta tre beslut:

- I vems namn ska du spara?
- Vilken sparprodukt ska du välja?
- Vilket konto vill du spara på?

Ska jag spara i mitt eget eller i barnets namn?

Spara i ditt eget namn

- Du väljer själv när du vill att barnet ska få tillgång till pengarna. När du tycker att det är dags kan du ge spar-pengarna som gåva.
- Viktigt att känna till när du sparar i eget namn är att pengarna juridiskt sett fortfarande är dina, eftersom de står i ditt namn.
- Om du vill vara säker på att pengarna går till barnet om du skulle avlida behöver du skriva ett testamente där du anger att de sparade pengarna ska gå till barnet.

Spara i barnets namn

- Juridiskt sett är pengarna att betrakta som barnets och ska användas i syften som gagnar barnet.
- Från det att barnet fyller 18 år bestämmer barnet helt själv över sitt kapital.
- Tänk på att eventuella inkomster av kapital kan påverka hur mycket bidrag och lån barnet kan få från CSN i framtiden.

När ska jag spara i fonder och när ska jag ha pengar på banken?

Hur länge pengarna ska sparas eller när de ska användas har betydelse för vilket sparalternativ du ska välja.

SPARKONTO OCH FONDER

Om du sparar med kort tidshorisont kan ett sparkonto på banken var ett bra alternativ. För långsiktigt sparande är fonder med innehav på börsen ett bättre alternativ. Även små summor kan bli stora över tid om du får regelbunden avkastning på pengarna

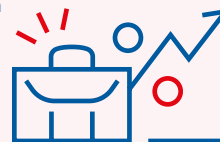
OM JAG ÄNDÅ VILL SPARA PÅ SPARKONTO?

Många sparar pengar till barnen på ett sparkonto eftersom det ger en garanterad ränta och eftersom pengarna inte riskerar att minska i värde vid en börsnedgång.

Ett tips kan vara att öppna två sparkonton, först ett månads-sparkonto som du sparar regelbundet på, och senare ett fast-räntekonto som du för över sparpengarna till när du har sparat ihop en lite större summa. Om du binder pengarna på fasträntekontot i exempelvis ett eller två år så kan det gå att få lite högre ränta. Kom ihåg att banken i vissa fall tar ut en avgift för att ta ut pengar från en fasträntepacering.

Hög eller låg risk?

Då ett sparande till barn oftast är på lång sikt kan det vara en god idé att våga ta lite högre risk för att få möjlighet till lite bättre tillväxt. Väljer du en högre risk kan det också vara bra att anpassa risknivån i sparandet allt eftersom barnet blir äldre. I dag finns det fonder som minskar risken ju närmare du kommer utbetalningsdagen.

I vilken form ska jag spara?

Både investeringssparkonton och kapitalförsäkringar lämpar sig för sparande till barnen. Du kan månadsspara eller göra engångsinsättningar och du kan flytta dina pengar mellan olika sparformer inom ditt investeringssparkonto eller kapitalförsäkringskonto utan att du behöver betala någon extra skatt, vilket är enkelt och smidigt

ISK

Ett investeringssparkonto (ISK) fungerar som en slags förvaringsplats för olika typer av finansiella instrument, exempelvis fonder och aktier. Ditt ISK schablonbeskattas. Det innebär att du kan köpa, sälja och byta fonder och aktier hur ofta du vill utan att behöva beskatta och deklarerat enskilda vinster, i stället betalar du en årlig skatt på en schablonintäkt.

KAPITALFÖRSÄKRING

Kapitalförsäkringar schablonbeskattas på samma sätt som ISK. Om du väljer att spara till ett barn i en kapitalförsäkring kan du styra hur och när utbetalningen ska ske. Du kan även bestämma vid vilken ålder barnet ska få ut pengarna. Det gör du genom att öppna kapitalförsäkringen i ditt namn och sätta barnet som förmånstagare. Du anger även vid vilket datum som utbetalningen ska ske, till exempel den dag då barnet fyller 25 år.

